

Mlado Jutro

št. 13.

V Ljubljani, dne 26. marca

1939

Lojze Zupanc:

P A P I R

»Oho, le počasi!« je vzkrikel. »Gutenberg že ni bil prvi! Tudi v tem so ga prehiteli Kitajci, ki so že v letih 1041—1048 poizkušali, kako bi tiskali stavke s premakljivimi črkami. Moj učitelj v šoli je o tem govoril otrokom. Zmerom je znal kaj zanimivega povedati. Dobro se spominjam še, kako je dejal, da omenja zgodovina kitajskega kovača Pi-senga. Ta pa je bil zares prvi človek, ki je ulival bakrene črke in z njimi sestavljal besede in stavke ter jih tiskal. Res pa je tudi, da se njegov izum ni razširil na Evropo.«

»Prav radi ti verjamemo, da so bili tisti Kitajci, o katerih ti toliko veš, prebrisani ljudje,« je rekel papir. »Ampak v Evropi je bil pa le Gutenberg prvi človek, ki je izumil tisk. On je bil prvi tiskar, ki je tiskal knjige z lesenimi črkami. Ker pa so se mu te drobile, jih je pričel ulivati iz kovine. Tiskal pa je takole: črke je razporedil v stavke. Ko pa je bila plošča, velika kakor stran knjige, prav vsa izpopolnjena iz izbočenimi črkami, je črke namazal s tiskarsko barvo, izdelano iz firneža in saj.«

»Oh, vendar tudi me nismo prav brez vsake cene in smo še za kakšno rabo na tem nevhvaležnem svetu,« so zašepetale zdajci saje z rahlim glasom. Nihče pa ni slišal tega vzdihla. Vsi so bili preveč zaverovani v papirjevo pripovedovanje, ki je dalje razlagal:

»Ko je bila plošča namazana, je položil nanjo papir, potem pa oboje vložil pod stiskalnico. Z njeno pomočjo je pritisnil papir ob namazano ploščo — in na njem so se poznale odtisnjene črke.«

»Imenitna iznajdba!« so vsi poslušalci hkrati vzkliknili.

»Da, imenitna,« je pritrdil še papir. »Toda kljub tej važni iznajdbi je Gutenberg umrl kot velik siromak. Drugi ljudje so s pomočjo njegovega izuma obogateli. Danes, ko je tisk razširjen že po vsem kulturnem svetu, pa

so premnogi tiskarnarji že pravcati bogatci.«

Tudi tukaj je hotel čevljev malce pomodrovati, ko je dejal:

»Ah, to že davno vemo, da še noben izumitelj ni obogatel in da so se drugi okoristili s plodovi njegove pameti. Da, redki, zelo redki so bili tisti izumitelji, ki niso umrli v ubožtvu. Posmrtna slava je menda zares še edino plačilo, ki so ga izumitelji deležni. Svet je grd, zelo grd...«

»Vidite,« je potlej dejal papir z zanosnim, vedrim glasom. »Vse to, kar ste pravkar slišali o tisku, je bilo potrebno za uvod, da boste lažje razumeli naglico, s kakršno se je po iznajdbi tiska pričel izdelovati papir. Odlični izdelovalci papirja so bili že takrat namreč Holandci. Leta 1670 so na primer izumili stroj za izdelovanje cunj na vlakenco, ki je še danes v rabi. Leta 1765 pa je duhovnik in naravoslovec dr. Jakob Kristijan Schäffer, ki je živel v Regensburgu, izumil način, kako se da papir izdelovati tudi iz vlakenc lesa.«

Poslušalci so od začudenja izbuljili oči. Da ima les kakšno veljavo pri izdelovanju papirja, tega si niso nikoli mislili. Zato je bilo njih začudenje umestno. Papir je sedaj uvidel, da ga ne bo mogel nihče več motiti z medklici in nepotrebnimi vprašanji, zato se je zadovoljno namuznil in dalje pripovedoval:

»Ej, pa ne samo iz vlakenc lesa, tudi iz vlakenc, ki so jih ljudje pridobivali iz jelkinih storžev, šote, mladih trt, osata, koruze in krompirja, so ljudje poizkušali izdelovati papir. Končno pa so spoznali, da so poleg vlakenc, pridobljenih iz cunj, za izdelovanje papirja še najboljša vlakenca iz lesa. Danes se v ta namen uporablja ponajveč smrekov les. Pa tudi star in že obrabljen papir, se lahko na novo predela v čist in uporaben papir. Ta način izdelovanja papirja, namreč iz vla-

kenc papirjevih ostankov, pa je izumil profesor Klaproth iz Göttingena. Tudi on je bil po rodu Nemeč.»

»Salamenski Nemci, vse pa že zvo-hajo,« se je začudila limona.

»Ah, prav vse pa že ne,« ji je opo-nesel papir. »Res je sicer, da je bil začetnik teh poizkusov Nemeč Klaproth in da je bil Nemeč Schäffer tisti, ki je pričel razmišljati, kako bi se papir izdelal iz lesenih vlakenc. Ampak danes splošno uporaben način izdelovanja papirja iz staničnine ali celuloze, pridobljene iz kemično predelane lesne snovi, izhaja iz Amerike. Izdelovalca papirja so že okoli leta 1860. poznali sredstva za uporabo mehanično in kemično predelane lesovine. Seveda je postopek za pridobivanje teh dveh snovi različen. Dočim se lesena staničnina pridobiva iz lesa kemičnim potom (kuhanje lesa v kislinah, dokler se ne razpusti v vlakenca), se dobiva lesovina mehaničnim potom (drobljenje in mletje lesa v vlakna). Za izedovanje papirja je celuloza boljša in dražja kakor lesovina.«

Limona ni bila zadovoljna s to raz-lago. »Ah, les je les in papirju prav nič podoben,« je ugovarjala. »Le kako si upaš trditi, da so te ljudje napravili iz lesa, a?«

Čevljev je bruhnil v krohot, da se je ves tresel od nebrzdanega smeha.

»Glej,« je rekel papir, »jaz nisem tako hudoben kakor čevljev, ki se smeji tvojemu vprašanju in si najbrž misli, da zato ničesar ne razumeš, ker so ti ljudje iztisnili iz glave možgane in te premečkali, da nisi zmožna slediti mojemu pripovedovanju. Povem ti pa, da sem v svojem pripovedovanju pričel zdaj šele do začetka tistega, kar ti ho-čem povedati o svojem življenju, ki me je končno zavrglo semkaj, na to zapuščeno smetišče. Toda za danes naj bo dovolj. Mračni se že. Mene pa ima spance že hudo v pesteh. Zaspimo sedaj, jutri pa vam bom dalje pripo-vedoval zgodbo o svojem življenju.«

»Pa zaspimo,« je z narejenim glasom vzdihnil še čevljev in se še tisti trenu-tek zaril z glavo v pepel. Ampak to je bil najbrž samo njegov izgovor, saj se je malo le-bal limoninega dolgega je-zika. Eh, ženska je bila, kdo bi ji tudi mogel zameriti, če bi pričela jezicati in se repenčiti zaradi njegovega posme-hovanja!

Na smetišče je padla noč. Visoko v zraku so se nad barakarsko kolonijo podili črni oblaki. Od časa do časa se

zakrili svetlo luno, ki je smejoč se ve-slala po nebu, posutem z milijoni zvezd.

II. Kupčija gosp. Lubadarja

Jutro je bilo solnčno. Slepeča svetlo-ba je oblila barake v koloniji. V no-vembru je bilo. Kljub temu, da je si-jalo solnce, je bilo dokaj hladno. Toda do prave zime je bilo le še daleč.

Prva se je prebudila limona. Pome-la si je zaspane oči in pričela suvati kost, ki je še spala poleg nje. Smrčala je v globokem spancu, da ji je skozi su-ho grlo piskalo z visokim, hreščečim glasom. Če bi je limona ne dregnila pod rebra, bi je tudi jutranje solnce ne zbudilo. Komaj pa je odprla oči, je jez-na, da je limona ne pusti spat, pričela kričati in se dreti, da so se na njeno zmerjanje in vpitje prebudili prav vsi na smetišču.

Čevljev je zamomljal z debelim gla-som:

»Danes po dolgem času spet solnček sije. Greh je imeti na takšen lep dan kisle obraze.«

Ker pa niti to ni zaleglo in sta se li-mona in kost še naprej prepirali, je pa-pir zašumel:

»Vesta kaj? Če hočeta, da nadalju-jem zgodbo o svojem življenju, potlej raje poslušajta.«

»Šššššššš...« so nazadnje zašušljale še saje in se v lahnem jutranjem vetru zgenile od nestrpnega pričakovanja.

Vsi so prisluhnili. Sedeč tesno ob čevlju, se je papir zibal naprej in na-zaj in pričel s šepetajočim glasom pri-povedovati:

»Včeraj sem vam dosti povedal o zgodovini papirja. Obljubil sem vam bil, da vam povem tudi vse tisto, kar vem o sebi, to se pravi: vse, kar vem o svojem postanku v tovarni in o potovanju po svetu. Da kar precej ponovim: tudi jaz sem izdelan iz lesenih vlakenc ali točneje: iz lesene stanični-ne.

Kost se še ni ohladila od prejšnjega jezljivega prerokanja. Zato je zanerga-la z zaničljivim glasom: »No, saj to pa že vemo. Naprej pripoveduj! Zakaj posegaš v stvari, ki so nam že znane!«

Zdaj je bilo tega prepirljivega jezi-kanja tudi že čevlju zadosti. Od jeze ki se je plazila vanj, se je vzpel na pe-to in škilasto pogledal. »Ti, kost!« je zakrutil. »Če ne boš mirovala in držala jezik za zobmi, te bom brnil. Pazi se,

to dobro znam! Le tebi menda ne bo všeč, če jo boš izkúpila za jezikanje!»

In da bi dal tem besedam še posebno veljavo in pomen, je pri pričci pokazal ostre, železne zobe. Bili so sicer zarjaveli, ampak kost se jih je menda le prestrašila, ker je takoj utihnila. Tudi vsi ostali so molčali. Čevelj je bil največji in najmočnejši med njimi. Vsi so se ga bali.

Papir se je med tem zamislil nazaj v otroška leta, ko je njegova drobna, tanka in prostemu očesu nevidna vlakca stavljala stasito drevo. V takšnem živem podomišljanju je pobesil glavo in tiho zašumel:

»Na prisojnih, samotnih rebri je bil nekoč smrekov gozd. Mnogo dreves je raslo tamkaj v tih samotih, ki jo je v poletnem času motilo samo ptičje petje, v mrzlih zimskih nočeh pa zategli lajež gladnega lisjaka. Minili so meseci in meseci, ko človeška noga ni stopila v senco smrekovega gozdiča. Nič čudnega, gozd je bil oddaljen od ceste, po kateri se je pretakalo človeško življenje. Skoraj pet ur hoda je bilo od ceste do gozda. Tudi železniška postaja, kamor prihajajo in odhajajo ljudje, ki jih želja po učenosti in radovednost po dogodkih v svetu preganjata od mesta do mesta, iz dežele v deželo, je bila daleč, daleč...

Toda nekega poznega jesenskega dne so prišli v gozd drvarji. Imeli so sekire na ramenih, nekateri pa so bili obo-

roženi z ostrimi žagami. Sredi gozda so se ustavili in se porazdelili v več skupin. Potlej so pričeli žagati vitke smreke in tolči po njih z ostrimi sekirami, da so stokajoč in jokajoč druga za drugo padale in se poslavljalje od življenja, od tega sveta. Posekanim smrekam so drvarji odsekali še veje, tako da so na zemlji obležala gola debla. Ta so končno našagali na štirimetrskce krcelje in odšli.

Tako so opravili svoje delo kakor neusmiljeni grobarji.

Na Goličavi je po njihovem odhodu zavládala še večja tišina ko prej, ko so rasla še drevesa. Poseka je bila posledaj kakor bojno polje, na katerem obleže tropi padlih junakov. Niti ptičjega petja ni bilo več.

Ko se je staruha zima pripeljala na Goličavo in pregnila zemljo z belimi ponjavami, so v dolini nekega dne zacingljali zvončki. Na saneh so sedeli vozniki, pred sanmi pa so bili vpreženi močni konji, ki so drveli preko doline proti Goličavi. Na poseki so se ustavili. Vozniki so poskakali s sani. Zeblo jih je, da so pričeli otepati z rokami in si jih meti. Potlej so kakor na ukaz nanosili na visok kup smrekovih vej in jih zažgali. Sredi Goličave je zagorel velik ogenj. Ob njem so si vozniki ogreli premrle ude. Nato so se vrgli na delo. Naložili so krcelje na sani. Ko so bile sani naložene, so možje drug za drugim pognali konje preko zasnežene planjave. (Dalje prihodnjič)

Slovani v Evropi

Evropa se deli v tri glavne narodnostne skupine, in sicer v Slovane, Romane in Germane. V slovanski narodnostni skupini so vštetí Rusi, Poljaki, Bolgari, Jugoslovani, Čehi in Slovaki. V romansko narodnostno skupino so vštetí Francozi, Španci, Portugalci, Italijani in Rumuni. V germansko narodnostno skupino so vštetí Nemci, Angleži, Norvežani, Švedí, Finci, Danci in Nizozemci.

Razmerje me temi tremi narodnostnimi skupinami je bilo v zadnjih sto letih takšno:

Leto	Slovani	Romani	Germani
1810	65 mil.	63 mil.	59 mil.
1910	187 mil.	108 mil.	152 mil.
1930	226 mil.	120 mil.	149 mil.

Iz zgornje statistike je razvidno, da je predstavljala slovanska narodnostna skupina leta 1810. tretjino vsega evropskega prebivalstva. Danes predstavlja slovanska narodnostna skupina skoraj polovico vsega evropskega prebivalstva. Jugoslavija je imela pri svojem prvem ljudskem štetju 14 milijonov prebivalcev. Po zadnjem štetju (leta 1938.) ima Jugoslavija 15 in pol milijona prebivalcev.

Gustav Strniša:

Saša in Nada

Saša in Nadica sta tisti dan svoje starše zelo razveselili. Saša je prinesla iz šole odlično spričevalo. Nada pa je kar ves dan pomagala služkinji pri delu in stregla svoji dobri mamici ter skoraj ves dan molčala. Ko je očka no tar zvedel, kako je bila pridna, je kar pomežiknil z očmi, kajti mislil si je da tu za tem grmom pač tiči kak za jec, vendarle ni bilo nič posebnega. Bil je pač njen dobri dan in kadar je ime la svoj dan je bila kar vzorna. »Le ško da, da je premalo takih dni v letu!« jo je podražil očka in jo pogladil po mehkih kostanjevih lasih.

Ko so zvečer sedel: pri mizi in je mamica obe hčerki pohvalila, jima je očka povedal lepo pravljico. Ej, kak šne pravljice je znal očka, le pripovedoval jih je nerad! Ta večer se je pa takoj omehčal, ker sta bili obe res pri dni.

Ko je bila pravljica končana, sta bi li deklici že zelo zaspani.

»Ko se vleževa v najini postelji, se primiva kar za roke, morda bova še v sanjah zaživeli v kaki pravljici!« se je spomnila Saša.

In ko sta legli počivat in želeli star šem lahko noč, sta se prijeli za roki ce. Postelji sta stali druga tik druge. Deklici sta kmalu usnuli.

V sobici je tedaj ždel palček Sanj ček, mali dobrodušni možiček, ki ju je poslušal. Ko je čul očetovo pravljico in videl mamin zadovoljni obraz, je prijazno pokimal:

»Vama bom pa še jaz napravil danes veselje! Pojdita v sanjah v prav ljicho kraljestvo in sprehajajta se po njem!« je šepnil in poljubil obe na oči.

In že isti hip sta se deklici znašli na čudovito krasnem vrtu polnem samih dehtečih rož.

»Joj, kakšno cvetje! Natrgajva si ga!« je vzkliknila Nada in se nagnila k temno žametni vrtnici.

Vrtnica pa je dignila glavico in iz cveta se je nasmehnilo drobno čudo vito lepo obličje:

»Kaj bosta z menoj? Naglejšta in na duhajta se teh cvetov, a potem vaju moj služabnik metulj pospremi dalje!« Deklici sta bili zadovoljni.

Tedaj se je vrtnica stresla in že je iz nje vzdrhtela krasna majcena vila. Prijela ju je za roke in z njima zara jala:

Rija, raja, rija, raja,
polna sreče, polna slaja
naša sončna je mladost!

Rija, raja, rija raja,
večno smo v objemu maia,
in prirode sanjamo skrivnost!

Nato je zginila. Že je stal pred nji ma zal mladenič s sijočim krili:

»Jaz sem metuljček Frfotavček kar z menoj!«

Podali so si roke in odhiteli med cvetjem dalje.

Naenkrat jim je zasijalo nasproti čudovito mesto. Ko so vstopili vanj, so zazrli same mavrične ulice, ki so sijale v sedmih barvah.

»To je pravljicho mesto« je pojasnil spremljevalec in že so dospeli do sijoče zlata palače, kjer je nenadoma zginil.

Odrpala so se vrata, začula se je skrivnostna godba in že sta stali deklici pred krasno kraljico, ki ju je ob teta in poljubila.

»Kako sem hrenenela za človeškimi otroci. In zdaj sta vendar prišli vedve, kajne saj ostaneta pri meni?«

Deklici sta že hoteli pritediti. Tedaj jima je naenkrat zasijala v srcih mila podoba njune mamice in dobri očetov obraz.

»Kaj bi rekla našina ljubljena mamica! Ne tu ne moreva ostati!« se je oglasila šaška.

»In najin očka? Od žalosti bi obupa!« je odvrnila Nadica.

Vila se je zresnila:

»Bodita vendar nametni! Pooleita!«

Vila je odgrnila blesteči zastor pri oknu in obe sta kar kriknili začudenja. Zazrli sta se v morje žarenja. In sijočih barv so vstajale skrivnostne slike, oživljale in spet zginjale. Morje je zavladalo. Od vsenovsod so vstajali veseli pritlikavci in krasne vile. Zablesali so in ju vabili.

Najlepše vile so priplavale k njima, ju objele in opojno zapele.

»Torej pri nas ostaneta, saj vidita, kako je lepo!« je spet omenila kraljica.

»Ne, ne! Kje je mama moja zlata mamica!« je zaplakala Nada.

Saša je pa krepko udarila z nogo ob tla:

»Ni lepo, kar zahtevaš, kraljica! K mamici in očku hočeva, hočeva, hočeva! In moraš naju pustiti moraš!«

Nato se je razlegnil Nadin jok.

Hipoma sta se obe stresli.

»Kaj vama je, dušici naši?«

Odprli sta oči

Pred ležiščem sta stala zaslabljena starša

»Tako vzdihujeta v spanju in Nada je jokala« deje mama.

»Ah, sanjalo se nama je tako lepo in tako hudo, saj so naju hoteli kar ločiti od vaju.« je dejala Šaša

Obe sta pričeli objemati starše. Ko sta se pomirili, sta globoko zaspali.

Košiša Vsevolod — dijak:

Orel in orol

Bila je nekoč vrana
Dišala njej je dobra hrana
Zato v kaščo se prikrade
Iz kašče kos mesa ukrade.

Pride orol vrano ujame,
Iz kljuna ji meso vzame.
Pride orol vrano vjame,
Ker orla se močno je bala
Pa vrana je pretkani tat
Poizkusi srečo še enkrat!

Vrana v kaščo prileti,
S kosom mesa odleti.
Glej nesreče! — Orel pride,
Želja za mesom ga obide;

Orel ubogo vrano vjame
Iz kljuna ji meso vzame.
O joj, res orol nima sreče,
Ne varje Bog ga od nesreče!

Meso je bilo zastrupljeno,
Tatinski vrani namenjeno.
Tako postane orol žrtev —
Zgrudi se na zemljo mrtev.

Vrana ga je pokopala,
Še za mašo mu je dala;
Modri škorec pa ji reče:
»Kazni nihče ne uteče!«

Pozor Jutrovčki!

Za Veliko noč si gotovo želite lepo in zanimivo knjigo, polno napetih dogodivščin. Poslušajte moj nasvet in ne bo vam žal. **Prosrite** starše, naj vam kupijo knjigo:

SIVKO

**volčji roman, ki ga je
prevedel Vladimir Levstik.**

Junak tega romana je prerijski volk Sivko, čigar usodo prikazuje pisatelj od trenutka, ko postane osiroteli volčič rejenec ovčarjeve psice in s tem podložnik človekovega kraljestva, pa do ure, ko se — izmučen od civilizacije — otrese skrbništva svojih gospodarjev in vrne v rodno divjino. Zgodba o Sivkovih dogodivščinah junaka je razgibana in napeta, kakor le malokatera zgodba o ljudeh; toda pripovedovalec ne ostaja na površju, ampak vodi bralca po vseh labirintih Sivkove volčje duševnosti. In čudno, ta volčja duša, ki Sivku ne brani vzljubiti človeka, a mu vendar ne da, da bi zatajil svojo kri in se izpremenil v psa, nam postane kaj kmalu tako domača in draga, da čutimo z njo, se z njo radujemo in z njo trpimo! Knjiga, ki jo krasí lepo število risb našega umetnika Nika Pirnata, se vam bo na prvi mah prikupila. »Sivko« se dóbi v knjigarnah

»Sivko« se dóbi v knjigarnah
Košički Knjižnica ulica 5 in drugje
broširan: 10 din, s poštnino in odpremo 11 din; vezan v platno: 15 din, s poštnino in odpremo 16.50 din.

Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Jutrovčki pišejo

Dragi stric Matic! Aeroplan mi je najljubša igrača. Ko bom velik bi rad postal gospod župnik. Najbolj všeč mi je mesto Ljubljana. Pozdravlja Te

Avsenik Vilko, uč. IV, razr. Begunje 94.

Dragi stric Matic! Danes se Ti prvič oglašam v Tvojem koticu. Ze par let čitam Tvoj lepi list Tvoj letošnji natečaj mi zelo ugaja. Katera igrača mi je najljubša? Meni je najljubša igrača smučanje in drsanje. Pri nas je zapadlo 3 dm snega. Drsalke mi pa služijo, kadar zmrzne Drava. Tudi smučam se vsak dan dve uri. Te pozdravlja zvest čitatelj »Mladega Jutra.«

Gornik Franc, Ruše učenec I. b raz. drž. deške meščanske šole v Mariboru.

Dragi stric Matic! Najprvo Te srčno pozdravim. Saj menda ne boš hud name, ker sem bil do zdaj tako nekako nezaupen do Tebe? Veš, radi tega, ker si tako neznansko radoveden glede naše bodočnosti. Oprosti, da sem Te komaj zdaj spoznal! Zvedel sem od svojih prijateljev, katerih pisma prebiram v »Mladem Jutru«, da si prav srčno dober in ljubezniv striček. Zato ti hočem tudi jaz zaupati svojo veliko skrivno željo, ampak prav tiho na uho, da ne bo nihče drug slišal. veš, pisatelj bi rad postal, ko bom velik, da bi pisal v knjige in v »Jutro«. Ze zdaj se vadim in pišem povestice. Nekaj ti jih ob priliki pošljem. če ti bodo všeč. Iskreno pozdravljam Tebe in vse Jutrovčke Tvoj

Jaka Kern, uč. V. r. 1j. šole, Zagorje na Krasu 16, (Reka It.)

Dragi stric Matic! Opisati Ti hočem, katero mesto naše lepe domovine mi je najbolj všeč. Najlepše mesto se mi zdi Zagreb. Ko sem bil tam, sva si s sestro ogledala Jelačičev trg in Maksimir. V Maksimiru sva si ogledala mnogo raznovrstnih živali, ali najbolj sta mi bila všeč dva bela medvedka. Zagreb je jako veliko mesto, ima mnogo lepih ulic in velikih palač. Videl sem še mnogo lepih reči. Sedaj Te pa prosim, stric Matic, da ne vržeš pisma v tisti požrešni koš, nego da ga objaviš v »Mladem Jutru«. In te lepo prosim,

pošlji mi eno knjigo, ker zelo rad čitam. Te pozdravlja

Skočaj Jožko, uč. II. razr. osn. šole na Vidmu, Vrbsinska vas 10.

Dragi stric Matic! Danes sem se tudi jaz ojunčila, da se Ti oglašim. Zelo rada bi Te poznala. Atek pravi, da imaš dolgo brado. Hočem Ti povedati, katera igračka je meni najljubša. Od božička sem dobila lepo veliko punčko »Jelkico«, katero imam vsak dan rajši. V šoli imam najraje risanje, zato bi rada postala profesorica risanja. Ko pridem v velikih počitnicah zopet k svoji babici v Kamnik, Te obiščem, če ne boš vrgel mojega pisma v koš. Kadar boš pošiljal kakšne knjige, se spomni tudi na mene. Lepo Te pozdravlja

Tatjana Kraut, uč. 2. b. razr. os. šole v Celju.

Dragi stric Matic! Vsako nedeljo berem »Mlado Jutro«. Zelo mi je všeč. Rada bi v njem brala tudi svoje pismo. Moja mamica je učiteljica v D. Lendavi, moj očka pa učitelj v Zenavljah. Samo včasih nas lahko obišče, ker je zelo daleč. Zelo smo žalostni. Moj bratc Vučko je star 16 mesecev. Je zelo priden. Očka ne pozna. Jaz hodim v 1. razred. V spričevalu sem imela samo eno 4, druge pa vse 5. V počitnicah bomo šli na Gorenjsko k babici in dedku. Pa tudi na Javornik, kjer smo bili prej doma. Lepo Te pozdravlja

Andrejka Žvan, učenka I. r. v Dolnji Lendavi

Katero mesto ti je najbolj všeč? Naj bolj všeč mi je Novo mesto, kjer sedaj bivam. Sedaj Ti ga bom na kratko opisala. Novo mesto ima lepe zgodovinske in žalostne dogodke v svoji preteklosti. Šteje okoli 5000 prebivalcev. Ulice so lepe in velike. Tu prebiva veliko trgovcev, katerih izložbe so zelo okusno opravljene, a vaših ljubljanskih še izdaleka ne dosežajo. Ima važna in velika poslopja. Tudi novomeška okolica je lepa. Na Gorjanjih še nisem bila, ker smo komaj dve leti tu. Bila pa sem že večkrat na Tr-

ški gori, od koder je lep razgled po dolini gradov, ki se imenuje zato tako, ker je tu vse polno starodavnih gradov. — No, ako te to zanima, pa si pridi »dolino gradov« ogledat, če tu še nisi bil. Upam, da moje pismo ne boš vrgel v koš. Te pozdravlja

Drašler Franja, uč. 1.a raz. drž. real. gim. v Novem mestu.

Dragi stric Matic! Za danes pa le daj daleč proč Tvoj koš, ker povedati Ti moram žalostno vest, da je moj dedek in mladinski pesnik Franc Žgur dne 11. februarja na svojem domu v Podragi na Vipavskem umrl. Prilagam Ti pesmico, katera je nastala ob priliki mojega obiska pri njem, ko sem mu hodil kupovat cigarete »populare« in sedel pri košu lepih rdečih vipavskih črešenj. Ljubi dedek! Mir Tvoji duši!

Niko Jeras, uč. 4.a raz. os. šole v Celju, Vodnikova ul. 2

† Franc Žgur:

Nikica potuje

Z zmajem — vlakom ha, ha, ha
Nikica se pelje —
To zvoní, buči, drdra
Nikici v veselje!
Z Bogom Drava —
Zdrava Sava! —
Zmaj železen bije,
veter mu je drug;
zlato solnce sije, —
spremlja ga na jug —
Rad peljal bi jaz se ž njim,
pa me straši zmajev dim!

Lunaček Boris — dijak:

Tujina

Vlak hiti z brzino
daleč tja v tujino,
proč od domačih ljudi.
Vlak hiti z brzino
daleč tja v tujino.
Vedno hitreje hiti,
v tujino brzi,
proč od domačih ljudi.
Kam?
Tiho je vse. Vse molči,
le vlak hiti, le vlak hiti.

Oh, kakšno bilo je od matere slovo,
kak solzilo se mi je okol

In oče pridjal je še:
»Le pridno se uči,
da bo kaj iz te!«

Vlak pa hiti z brzino,
daleč tja v tujino.
In nikogar ni, ki rekel bi mi,
kaj je prav in kaj zopet ni.

Listnica uredništva

Stric Matic se pristrčno zahvaljuje družinam, ki so bile pripravljene pomagati siromašnemu dijaku!

★

Boris: Pesem »Čas hiti« je res prežalostna za mladino. Kdo bi že zdaj mislil na smrt! Pesem »Tujino« objavimo. Oglasi se še kaj!

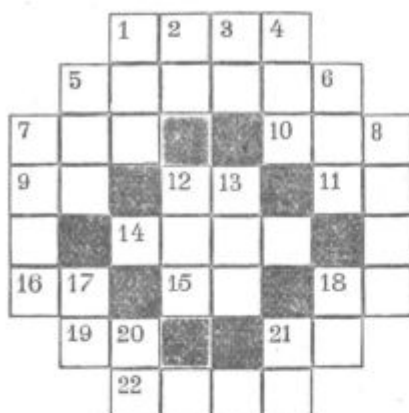
★

Lav: Pesmi niso zrele za tisk. Piši raje v prozi.

★

F. M. dijakinja v Beogradu: Vsebinsko je Tvoja pesem prav zanimiva, oblikovno pa premlao samostojna. Ali ne bi hotela svojih opazovanj rajši opisati v nevezani besedi?

Križanka

Vodoravno: 1. spleteni lasje, 5. rimska boginja, 6. pokrivalo. 10. družinski član 9. veznik, ki ga srečamo pogosto v Prešernovih pesmih, 11. latinski predlog 12. osebni zaimek, 14. glasbilo, 15. egiptiški bog, 16. ploskovna mera, 13. veznik, 19. števniki, 21. predlog, 22. slovenski vojvoda.

Kdo bi rad imel

Mlado Jutro 1938

trdo vezano v obliki knjige
za majhen denar

Pišite na upravo »Jutra«, Knafljeva ul. 5.

Navpično: 1. kesanje, 2. veznik 3. osebni zaimek, 4. naplačilo, 5. druga beseda za stoletje, 6. družinski član, 7. skupina vernikov, 8. arabsko pristanišče. 12. žele vsi narodi, 13. časomer, 17. izraz pri kartanju, 18. posnemanje oslovega glasu, 20. nikalnica, 21. vzklik.

Rešitev križanke

Navpično: 1. Celovec, 2. Melos, 3. Rovani, 4. mer, 7. sen.

Vodoravno: 2. mer, 4. Melos, 5. Celovec, 6. Rovani, 8. sen.

King, detektivski pes

17. Na palubi je bilo nakupičenih nekaj zabojev; za te zaboje so se skrili naši prijatelji in opazovali morske razbojnike, ko so se znova vzpenjali na ladjo. Malopridneži so seveda takoj našli zvezanega tovariša, ki je ležal na palubi, in Mulligan je šepnil Jimmyju: »Ko ti dam znamenje, kreni takoj za menoj!« Jimmy je molče prikimal. Razumel ga je.

18. Vsa tolpa je obstopila moža, ki je ležal zvezan na palubi, ter se jela glasno pomenkovati in razburjeno klatiti z rokami. Nato je Mulligan slišal kako je Ho-Fan vpraševal. Kitajec pa odgovarjal tovarišem in povedal, da so na ladji nepovabljeni gostje. »Pojdiva zdaj, Jimmy!« je šepnil Mulligan in se previdno splazil okrog tolpe. Nihče ga ni opazil, ker so imeli vsi preveč opravka s tistim, ki je pripovedoval.

(Dalje prihodnjič)